

Sygn. akt **IC 256/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Chłopecka
Protokolant:	Protokolant sądowy Karolina Ostasiuk

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2016 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa **L. K.**

przeciwko **Miastu (...) W., Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezydenta (...) W.**

o odszkodowanie

orzeka:

I. oddala powództwo w całości;

II. zasądza od powoda L. K. na rzecz pozwanego Miasta (...) W. kwotę 7200 zł /siedem tysięcy dwieście złotych/ tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. zasądza od powoda L. K. na rzecz Skarbu Państwa –Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 7200 zł /siedem tysięcy dwieście złotych/ tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IC 256/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 25 lutego 2016 roku, ostatecznie zmodyfikowanym pismem z dnia 10 czerwca 2016 roku powód **L. K.** wniósł o zasądzenie na jego rzecz od Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta (...) W. oraz od Miasta (...) W. in solidum kwoty 80.000 zł tytułem szkody związanej z brakiem wykonania wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 27 października 2011 roku, zobowiązującego Prezydenta (...) W. do rozpoznania wniosku R. F., M. K. i E. M. o ustalenie odszkodowania za nieruchomości położoną w W. w rejonie ulicy (...), stanowiącą część gospodarstwa rolnego, oznaczonego jako (...) (...), zwaną (...) w terminie dwóch miesięcy od daty zwrotu akt administracyjnych wraz z prawomocnym wyrokiem, gdzie wobec zwrotu akt do Urzędu w dniu 28 grudnia 2011 roku, termin do wykonania wyroku upłynął w dniu 28 lutego 2012 roku, a także zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu, powód wskazał, iż pomimo zobowiązania Prezydenta (...) W. do ustalenia odszkodowania za całość opisanej powyżej nieruchomości we wskazanym wyroku WSA w Warszawie i nałożenia na Prezydenta (...) W. dwukrotnie grzywny za niewykonanie powyższego obowiązku, pozwany wydał jedynie decyzje częściowe, nadal nie ustalając odszkodowania za pozostałe (...) m⁽²⁾ nieruchomości. Dalej, powód podniósł, iż wezwał pozwanego do wypłaty odszkodowania w dniu 27 maja 2015 roku, uzyskując odpowiedź, iż pozwany nie posiada środków pieniężnych na wypłatę odszkodowania, co zdaniem powoda było tożsame z uznaniem długu. Powód wskazał następie, że zgodnie

z operatem szacunkowym, wnioskodawcom należało się odszkodowanie w wysokości 14.903.374 zł, a dochodzona przez niego kwota stanowi: rzeczywistą stratę w wysokości 3.684 zł z tytułu obniżenia wartości nieruchomości oraz utracone korzyści w kwocie 76.316 zł, stanowiące część możliwych do uzyskania przez niego przychodów z obligacji lub lokaty bankowej, po zainwestowaniu w nie uzyskanego odszkodowania w okresie od 23 kwietnia 2015 roku do 12 lutego 2016 roku, która w całości wynosi 123.405,12 zł (pozew, k. 2-10; pismo z dnia 10 czerwca 2016 roku, k. 78-86).

W odpowiedzi na pozew pozwany **Skarb Państwa – Prezydent (...) W.** wniósł o odrzucenie pozwu w zakresie roszczenia o naprawienie szkody w postaci utraconych korzyści oraz o oddalenie powództwa w pozostałym zakresie, zaś w przypadku nieuwzględnienia powyższego wniosku o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwany podniósł w pierwszej kolejności zarzut niedopuszczalności drogi sądowej, na skutek niewniesienia przez powoda do organu odpowiedzialnego za wykonanie wyroku sądu administracyjnego wniosku o wypłatę odszkodowania, w myśl art. 154 § 5 p.p.s.a. Dalej, pozwany wskazał na brak po jego stronie legitymacji biernej do występowania w niniejszym postępowaniu, a także na brak wykazania legitymacji czynnej powoda, który nie był stroną postępowania administracyjnego, zakończonych wyrokiem WSA w Warszawie z dnia 27 października 2011 roku. Pozwany wskazał również na niewykazanie przez powoda wysokości dochodzonego roszczenia (odpowiedź na pozew, k. 59-67).

W odpowiedzi na pozew pozwane **Miasto (...) W.** wniosło o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwany wskazał na brak swojej legitymacji biernej w postępowaniu, a także na niewykazanie przez powoda przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej (odpowiedź na pozew, k. 145-148).

W toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska. Pozwani podnieśli ponadto zarzut przedawnienia. Pozwany Skarb Państwa w przypadku nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia podniósł zarzut przedwczesności żądania powoda (protokoły rozpraw z dnia 22 września 2016 roku, k. 175 i z dnia 25 października 2016 roku, k. 182).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 27 października 2011 roku w sprawie o sygn. akt I SAB/Wa 323/11 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie zobowiązał Prezydenta (...) W. do rozpoznania wniosku R. F., M. K. i E. M. z dnia 16 stycznia 2008 roku o ustalenie odszkodowania za nieruchomość położoną w W. w rejonie ulicy (...), stanowiącą część gospodarstwa rolnego, oznaczonego jako „(...)”, (...), zwaną (...) – w terminie dwóch miesięcy od daty zwrotu akt administracyjnych wraz z prawomocnym wyrokiem, wymierzając mu jednocześnie grzywnę w wysokości 500 zł oraz stwierdzając, iż jego beczynność nie miała charakteru rażącego naruszenia prawa.

dowód: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 27 października 2011 roku w sprawie o sygn. akt I SAB/Wa 323/11, k. 14.

Akta administracyjne wraz z prawomocnym wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 27 października 2011 roku zwrócone zostały Prezydentowi (...) W. w dniu 28 grudnia 2011 roku.

okoliczność bezsporna

Decyzją z 10 lipca 2012 roku Prezydent (...) W., wykonując zadanie z zakresu administracji rządowej, rozpatrując wnioski z dnia 16 stycznia 2008 roku, ustalił odszkodowanie w wysokości 1.832.542 zł za część nieruchomości przejętej dekretem z dnia 26 października 1945 roku o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) W., wchodzącego w skład gospodarstwa rolnego położonego w W. w rejonie ul. (...) oznaczonej jako „(...)” o powierzchni (...) m⁽²⁾, stanowiącej obecnie część działki ewidencyjnej nr (...) z obrębu (...), będącej własnością Miasta (...) W..

uzasadnieniu decyzji wskazano, iż odrębną decyzją rozpatrzony zostanie wniosek o odszkodowanie w odniesieniu do pozostałej części nieruchomości o pow. (...) m⁽²⁾.

dowód: decyzja Prezydenta (...) W. nr (...) z dnia 10 lipca 2012 roku, sygn. (...) (...), k. 26-29.

Wyrokiem z dnia 7 czerwca 2013 roku w sprawie o sygn. akt I SA/Wa 1085/13 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, w związku z niewykonaniem jego wyroku z dnia 27 października 2011 roku, wymierzył Prezydentowi (...) W. grzywnę w wysokości 500 zł.

dowód: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 czerwca 2013 roku w sprawie o sygn. akt I SA/Wa 1085/13, k. 18.

W dniu 12 września 2013 roku K. N., asesor notarialny, zastępca J. F., notariusza w P. sporządziła akt poświadczenia dziedziczenia za rep. (...) w którym stwierdzono, iż spadek po M. K., zmarłej 29 sierpnia 2013 roku w W. w całości nabył z mocy ustawy jej syn – L. K..

dowód: akt poświadczenia dziedziczenia z dnia 12 września 2013 roku, sporządzony przez K. N., asesora notarialnego, zastępcę J. F., notariusza w P., rep. (...), k. 88-89.

Decyzją z 15 kwietnia 2014 roku Prezydent (...) W., wykonując zadanie z zakresu administracji rządowej, rozpatrując wniosek z dnia 16 stycznia 2008 roku, ustalił odszkodowanie za (...) nieruchomości o powierzchni (...) m⁽²⁾ objętej działaniem dekretu z dnia 26 października 1945 roku o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) W., położonej w W. przy ul. (...), oznaczonej jako „(...)” stanowiącej część gospodarstwa rolnego i wchodzącej obecnie w skład działek ewidencyjnych nr (...) z obrębu (...), będących własnością Skarbu Państwa w wysokości 3.267.708 zł. W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż za pozostały udział wynoszący (...) części wydana zostanie w terminie późniejszym odrębna decyzja ustalająca odszkodowanie.

dowód: decyzja Prezydenta (...) W. nr (...) z dnia 15 kwietnia 2014 roku, sygn. (...) (...), k. 30-33.

Wyrokiem z dnia 16 marca 2015 roku w sprawie o sygn. akt I SA/Wa 3587/14 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, w związku z niewykonaniem jego wyroku z dnia 27 października 2011 roku, wymierzył Prezydentowi (...) W. grzywnę w wysokości 2.000 zł.

dowód: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 16 marca 2015 roku w sprawie o sygn. akt I SA/Wa 3587/14, k. 20.

Decyzją z 22 kwietnia 2015 roku Prezydent (...) W., wykonując zadanie z zakresu administracji rządowej, rozpatrując wniosek z dnia 16 stycznia 2008 roku, ustalił odszkodowanie za (...) nieruchomości o powierzchni (...) m⁽²⁾ objętej działaniem dekretu z dnia 26 października 1945 roku o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) W., położonej w W. przy ul. (...), oznaczonej jako „(...)” stanowiącej część gospodarstwa rolnego i wchodzącej obecnie w skład działek ewidencyjnych nr (...) z obrębu (...), będących własnością Skarbu Państwa w wysokości 3.264.024 zł. W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż za pozostały udział wynoszący (...) części wydana zostanie w terminie późniejszym odrębna decyzja ustalająca odszkodowanie.

dowód: decyzja Prezydenta (...) W. nr (...) z dnia 22 kwietnia 2015 roku, sygn. (...) (...), k. 35-38.

W dniu 12 czerwca 2015 roku powód, działając wraz z E. M., wniósł do Prezydenta (...) W. wniosek o wypłatę odszkodowania w trybie art. 154 § 4 i 5 p.p.s.a. w łącznej kwocie 4.882.468,22 zł tytułem szkody związanej z brakiem wykonania wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 27 października 2011 roku w sprawie o sygn. akt I SAB/Wa 323/11.

dowód: wniosek o wypłatę odszkodowania, k. 39-44.

Pismem z dnia 17 czerwca 2015 roku K. R., Kierownik Działu (...) Skarbu Państwa Wydziału Spraw (...) i Związków (...), poinformował powoda, że Urząd (...) W. w dalszym ciągu nie dysponuje środkami pieniężnymi, niezbędnymi do wydania decyzji merytorycznej, kończącej postępowanie w sprawie ustalenia odszkodowania za pozostałą część przedmiotowej nieruchomości.

dowód: pismo z dnia 17 czerwca 2015 roku, k. 45.

Wyrokiem z dnia 9 marca 2016 roku w sprawie o sygn. akt I SA/Wa 1815/15 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, w związku z niewykonaniem jego wyroku z dnia 27 października 2011 roku, wymierzył Prezydentowi (...) W. grzywnę w wysokości 500 zł.

dowód: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 9 marca 2016 roku w sprawie o sygn. akt I SA/Wa 1815/15, k. 91.

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie przedłożonych dokumentów, których prawdziwości nie przeczyła żadna ze stron, jak i Sąd nie miał podstaw do odmówienia im waloru wiarygodności. Sąd pominął w ustalaniu stanu faktycznego zeznania powoda L. K., których treść w jego ocenie nie miała znaczenia w sprawie.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo jako bezzasadne, podlegało oddaleniu w całości.

Powód wywodził swe roszczenie z faktu niewykonania w ustalonym przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wyroku tego sądu, poprzez brak rozpoznania wniosku R. F., M. K. i E. M. o ustalenie odszkodowania za nieruchomość położoną w W. w rejonie ulicy (...), stanowiącą część gospodarstwa rolnego, oznaczonego jako „(...)”, (...), zwaną (...) w terminie dwóch miesięcy od daty zwrotu akt administracyjnych wraz z prawomocnym wyrokiem. Jako procesową podstawę powództwa, powód wskazał treść art. 154 § 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 roku Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U.2016.718 j.t.), stanowiącego, iż osobie, która poniosła szkodę wskutek niewykonania orzeczenia sądu, służy roszczenie o odszkodowanie na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

Za materialną podstawę roszczenia powoda uznać należało zatem art. 417 § 1 k.c., zgodnie z którym za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego wykazano bezspornie, iż Prezydent (...) W. zobowiązany był w terminie dwóch miesięcy od daty zwrotu akt administracyjnych wraz z prawomocnym wyrokiem WSA w Warszawie ustalić odszkodowanie za nieruchomość położoną w W. w rejonie ulicy (...), stanowiącą część gospodarstwa rolnego, oznaczonego jako „(...)”, (...), zwaną (...). Bezspornym w sprawie było, iż powyższy termin zaczął biec w dniu 28 grudnia 2011 roku, a zatem upłynął z dniem 29 lutego 2012 roku. Bezspornym był również fakt niewykonania przez Prezydenta (...) W. powyższego wyroku we wskazanym terminie.

Nie ulega w niniejszej sprawie żadnej wątpliwości, wbrew przeciwnym wskazaniom obydwu pozwanych, iż L. K., jako spadkobiercy pierwotnej wnioskodawczyni w postępowaniu administracyjnym, przysługiwała legitymacja do występowania w przedmiotowym procesie w charakterze powoda. W skład spadku po M. K., zgodnie z art. 922 § 1 k.c. weszły bowiem prawa majątkowe w postaci roszczenia o wypłatę odszkodowania za wskazaną we wniosku i w niniejszym pozwie nieruchomość, natomiast powód wykazał okoliczność nabycia spadku poprzez złożenie potwierdzającego je aktu poświadczenia dziedziczenia (k. 88-89).

Co się zaś tyczy zasadności pozwania w niniejszym postępowaniu Skarbu Państwa i Miasta (...) W., stwierdzić należało co następuje. Odpowiedzialność odszkodowawczą na zasadzie art. 417 § 1 k.c. ponosić mogą zarówno jednostki samorządu terytorialnego, jak i Skarb Państwa. Jeśli chodzi o Skarb Państwa jako osobę prawną, to nie ma ona organów w kategoriach prawa cywilnego. Za Skarb Państwa podejmuje czynności procesowe organ państwowej

jednostki organizacyjnej bez osobowości prawnej (statio fisci). Natomiast, jeśli zadania z zakresu administracji rządowej mogą wykonywać jednostki samorządu terytorialnego lub inne osoby prawne, to na podstawie prawa ponoszą samodzielną odpowiedzialność za wynikłą szkodę (art. 417 § 1), zaś w przypadku gdy podstawą wykonywania tych zadań jest porozumienie, w którym zlecono im te zadania, to w rachubę wchodzi odpowiedzialność solidarna wykonawcy i zlecającego (art. 417 § 2).

Odnosząc powyższe rozważania do realiów niniejszej sprawy, wskazać należy, iż Prezydent (...) W. występuje w przedmiotowym postępowaniu administracyjnym jako reprezentant Skarbu Państwa, na co wskazuje wprost art. 11 ust 1 w zw. z art. 4 ust. 9b⁽¹⁾ ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2015.1774 j.t.). Powyższy przepis nie stwierdza zatem, iż zadania z zakresu administracji rządowej w dziedzinie gospodarki nieruchomościami przekazane są w drodze ustawy do realizacji przez jednostkę samorządu terytorialnego (powiat, miasto na prawach powiatu), co uzasadniałoby odpowiedzialność pozwanego Miasta (...) W., a statuuje Prezydenta (...) W. jako statio fisci Skarbu Państwa. Pomimo zatem, iż Prezydent (...) W. organizacyjnie przynależy do jednostki samorządu terytorialnego; jako ustawowo umocowany do reprezentowania Skarbu Państwa m.in. w przedmiocie wydania decyzji o ustaleniu odszkodowania (art. 129 ust. 1 i 5 powołanej ustawy), realizuje zadania z zakresu administracji rządowej niezależnie od działań samorządu i nie w jego imieniu. Występując zatem w postępowaniu administracyjnym o ustalenie odszkodowania za nieruchomości przejęte dekretem z dnia 26 października 1945 roku o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) W. działa on w imieniu Skarbu Państwa, a nie Miasta (...) W.. Skutkiem powyższego, stwierdzić należało, iż Miasto (...) W. nie posiadało w niniejszym postępowaniu legitymacji do występowania w charakterze pozwanego, a powództwo względem niego należało oddalić. Legitymację bierną posiadał natomiast Skarb Państwa.

W dalszej kolejności odnieść należy się do podniesionego w toku rozprawy w dniu 22 września 2016 roku przez pełnomocnika pozwanego Skarbu Państwa zarzutu przedawnienia.

Zgodnie z art. 442¹ § 1 k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę.

W sprawie niniejszej bezspornym było, iż terminem, w którym ustalone miało być przez Prezydenta (...) W. odszkodowanie był najpóźniej dzień 29 lutego 2012 roku. Poprzednik prawny powoda, a następnie powód od samego początku byli świadomi uchybienia owego terminu przez pozwanego. Skoro powód podnosi natomiast, iż poniesiona przez niego szkoda polegała na niemożliwości zainwestowania środków pieniężnych, które byłby mu wówczas wypłacone, powyższą datę uznać należało za początek biegu terminu przedawnienia. Powód już wówczas wiedział bowiem, że brak wypłacenia odszkodowania powoduje w jego majątku szkodę, gdyż nie może on zainwestować nieprzyznanых mu wbrew wyrokowi WSA w Warszawie środków, a także znał podmiot odpowiedzialny za jej powstanie. Bez znaczenia dla biegu powyższego terminu pozostawała zatem wielkość szkody, której rozmiary zdaniem powoda zwiększają się na bieżąco, a istotnym był jedynie moment, w którym powód miał świadomość jej zaistnienia oraz faktu, iż odpowiedzialność ponosi Skarb Państwa. Przepis art. 442⁽¹⁾ § 1 k.c. wiąże rozpoczęcie biegu przedawnienia z powzięciem przez poszkodowanego wiadomości o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia, a nie o zakresie szkody czy trwałości jej następstw (por. Wyrok SN z dnia 24 listopada 1971 r., I CR 491/71, OSNC 1972, nr 5, poz. 95). Skutkiem powyższego uznać należało, iż trzyletni bieg terminu przedawnienia dochodzonych pozwem roszczeń upłynął w dniu 1 marca 2015 roku.

Wobec niezaskarżalności zgłoszonego w pozwie roszczenia, powództwo względem Skarbu Państwa również należało oddalić w całości.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., przyjmując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Z uwagi na fakt przegrania go przez pozwanego w całości, zasądzono od niego na rzecz obydwu pozwanych zwrot kosztów zastępstwa procesowego w kwocie po 7.200 zł, ustalonych na podstawie § 2 ust. 6 rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015 poz. 1804) w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych.